

képével. A kép a fiatal Victor Hugót ábrázolja, amikor még nem volt meg legendás szakállá, amelyről az a hír járta, minden alkalommal kicsorbul benne a borbély beretvéja. A kép alá írt szöveg:

*Haine vigourense de l'anarchie
tendere et profond amour du peuple
Victor Hugo*

A kétsoros szöveg egyike a Victor Hugo műveiben oly gyakran megtalálható proverbiu-moknak, szállóigeként élő és terjedő nagy mondásainak.¹ Dátum nincs a képen, de biztos, hogy az ajándékozás 1853-ban történt.

Perczel Mór és családja a kiegyezés megtörténtével 1867 júliusában tért haza. Óriási lelkesedéssel fogadták, országszerte ünnepelték. Zalaegerszeg országgyűlési képviselőjének választotta. Perczel Mór a kiegyezés híve lett, a honvédegyletek főfelügyelője. Nagy népszerűségét azonban egy év alatt elveszítette Kossuth-ellenes kirohanásaival és vádaskodásaival. Nemcsak volt fegyvertársainak, de a társadalom nagy részének a haragját is magára zúdította. Ezt ő maga is érezte, ezért 1868-ban teljesen visszavonult a közéleti szerepléstől.

Kosáry Domokos történészünk találoan írta róla: „A tehetséges, de túl izgatott lelkű és szélsőségekre hajló emberben, aki a szabadság hivatott apostolának és egyúttal hadvezérének hitte magát, maga a küzdelem, de különösen a bukás tragédiája erősen kifejlesztette az abnormálisan érzékeny vonásokat.”

1877-ben hűségese feleségét, gyermekeinek anyját is elveszítette. Ő maga hosszú életet élt. Bonyhádi magányában 1899-ben 88 éves korában érte utol a halál. Ott is temették el.

Molnár Imre

¹Tóth Rita és Bíró Péter, az ELTE hallgatóinak fordításában: Az anarchia szenvedélyes gyűlölete/a nép mély és gyöngéd szeretete

Honismereti kör alakult Makón a Hazafias Népfront és a József Attila Művelődési Központ közreműködésével 1988 novemberében. Az alakuló ülés célul tűzte ki a sokrétű, széles társadalmi alapokon nyugvó honismereti munka megteremtését és felépítését. A közéleti demokrácia kibontakozásához és építéséhez önkéntesen szerveződő közösségként soraiba tömöríti a honismeret iránt érdeklődő, azt kutató és publikálni akaró személyeket; a múlt és jelen, az önismeret, a nemzeti tudat, a helyi ismeret tudatosításában a közművelődési és várospolitikai munkában részt venni akarókat. Ugyanakkor figyelmet fordít a honismereti mozgalom hagyományos munkaterületeire, a helytörténeti, a néprajzi és a nyelvjárásgyűjtő munkára. Foglalkozni fog a közelmúlt és a jelen folyamatainak feltárásával, az ipar- és technikatörténet, a termelőszövetkezeti történet, termelési kultúra, munkás- és parasztmozgalom, polgári

törekvések kutatásával, tárgyi és szellemi hagyatékok összegyűjtésével, műemlékek, szobrok, relikviák eredetének és helyének feldolgozásával, leírásával és publikálásával. Részt vesz az utcák, falvak, lakótelepek fényképezésének akcióiban. Hozzá kíván járulni a készülöbén lévő várostörténeti monográfia elkészítéséhez.

A kör a társasági életet a helyi viszonyoknak és a tagság elfoglaltságának figyelembevételével akarja gyakorolni. Havonta egy-két, esetleg több esetben tart összejövetelt, amikor is különböző témákat, feldolgozott anyagokat, felolvasásokat, programokat, publikálendő anyagokat és a Makói Honismereti Híradó szerkesztését vitatjuk meg. Ezenkívül honismereti esteket, órákat, táborozásokat is fogunk tartani.

Már a második összejövetelen megduplázódott a tagság száma. Minden érdeklődőt szívesen látunk és hívunk sorainkba. (Dr. Forgó István)